

CE-markering brand- en/ of rookwerende ramen en buitendeuren

Volgens de Verordening Bouwproducten (Construction Products Regulation; CPR) moeten marktpartijen die een bouwproduct op de markt brengen, verplicht een aantal dingen doen als er voor dat bouwproduct een geharmoniseerde Europese productnorm bestaat. In dit artikel geven we het voorbeeld van brand- en/of rookwerende ramen en buitendeuren. Welke CE-markering is nodig?

Tekst Gerrit Buitenhuis, met dank aan Caspar van den Thillart

Beeld VMRG

Welke verplichtingen gelden er indien een bouwproduct onder een geharmoniseerde Europese productnorm valt? De belangrijkste verplichtingen zijn:

- dat het bouwproduct volgens de geharmoniseerde Europese productnorm en de daarin aangewezen testnormen wordt beproefd;
- dat voor dat product een Prestatieverklaring wordt opgesteld met daarin het beoogde gebruik, en de bijbehorende producteigenschappen met hun prestaties;
- dat op het product de CE-markering wordt aangebracht.

In het Officiële Orgaan van de Europese Unie (The Official Journal of the European Union; OJ) wordt regelmatig een lijst gepubliceerd van de geldende geharmoniseerde Europese normen voor bouwproducten.

Bijzonder voorbeeld

In oktober 2014 is NEN-EN 16034 gepubliceerd. De officiële titel van deze norm is: 'Voetgangersdeuren, industrie-, bedrijfs- en garagedeuren, en ramen die open kunnen - Productnorm, prestatiekenmerken - Brandwerende en/of rookbeperkende kenmerken'. De Europese Commissie heeft in het OJ van 28 oktober 2016 bekendgemaakt dat NEN-EN 16034 vanaf 1 november 2016 toegepast mag worden voor CE-markering.

In dit OJ is verder aangegeven dat er een co-existentperiode is vastgesteld van drie jaar. Vanaf 1 november 2019 moet er CE-gemarkerd worden. NEN-EN 16034, in het geval van brand- en/of rookwerende ramen en buitendeuren, mag alleen toegepast worden in combinatie met NEN-EN 14351-1 'Ramen en deuren - Productnorm, prestatie-eisen - Deel 1: Ramen en buitendeuren'.

Wel of geen CE-markering?

De scope van NEN-EN 16034 geeft aan dat deze Europese productnorm van toepassing is op:

- buitendeuren en/of te openen ramen. Gevelelementen met deuren en/of te openen ramen kunnen zijn voorzien van zij- en/of bovenlichten. Gevelelementen waarin geen te openen delen (ramen en/of deuren) zitten, vallen *niet* onder NEN-EN 16034 en mogen *niet* CE-gemarkerd worden;
- buitendeuren en/of ramen met eventuele zij- en/of bovenlichten, voorzien van hang- en sluitwerk, dichtingen, panelen/glas (indien van toepassing).

Volgens de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) maakt het niet uit of de gevelelementen door de gevelbouwer alleen worden gepro-

duceerd, of dat de gevelelementen door de gevelbouwer zowel worden geproduceerd als in het bouwwerk gemonteerd. De ILT heeft aangegeven dat in beide gevallen de gevelelementen CE-gemarkerd moeten worden.

Rol gevelbouwer

De gevelbouwers moeten – wat betreft NEN-EN 16034 en NEN-EN 14351-1 – kunnen beschikken over door een Notified Body opgestelde documentatie van de productiecontrole, zoals:

- ITT-rapporten (Typeonderzoek of Initial Type Testing; ITT);
- Classificatierapporten, en/of
- Verzamelrapporten (Field of application), voor een compleet assortiment gebaseerd op verschillende testrapporten en beoordelingen.

Conform paragraaf 6.2.3 van NEN-EN 16034 moeten de rapporten gedurende drie jaar beschikbaar zijn.

Traject voor certificatie

Volgens de Europese productnorm NEN-EN 16034, en de onderliggende wetgeving uit de CPR, moet de fabrikant van brand- en/of rookwerende ramen en buitendeuren de productie en de interne kwaliteitsbewaking hiervan onder toezicht stellen van een Notified Body. Het voldoen aan NEN-EN 16034 wordt door de Notified Body bekrachtigd met een certificaat van prestatiebestendigheid of 'Certificate of constancy of performance', afgekort CCP.

Stappenplan certificering en CE-markering

Hierna is aangegeven welke stappen doorlopen worden om certificatie te realiseren.

Stap 1 - Opdracht

De opdracht aan een Notified Body wordt verstrekt door middel van het ondertekenen en retourzenden van de offerte.

Prestatieverklaring nr.:		
Product	Buitendeuren	
Beoogd gebruik	Brand- en/of rookcompartimentering in bouwwerken	
Fabrikant	Gevelelementen B.V. Sluitwerkweg 11 1234 AB Glasstad Nederland	
Conformiteitsystemen	AVCP 1 voor NEN-EN 16034 AVCP 3 voor NEN-EN 14351-1	
Geharmoniseerde Europese normen	NEN-EN 16034:2014 en NEN-EN 14351-1:2006+A2:2016	
Identificatienr. aangemelde instantie(s)	
Essentiële eigenschappen	Prestaties	Geharmoniseerde Europese norm
- Brandwerendheid	E30*	NEN-EN 16034:2014
- Rookwerendheid	S _a	
- Mogelijkheid om te ontgrendelen	NPD	
- Zelfsluitendheid	C	
- Duurzaamheid van mogelijkheid om te ontgrendelen	NPD	
- Duurzaamheid van zelfsluitend:		
- achteruitgang (duurtesten)	2	
- veroudering (corrosie)	Behaald	
- Waterdichtheid	8A	
- Gevaarlijke stoffen	-	
- Weerstand tegen windbelasting	C4	NEN-EN 14351-1:2006+A2:2016
- Dragend vermogen		
- veiligheidsvoorzieningen	NPD	
- Hoogte (mm)	2300	
- Mogelijkheid om te ontgrendelen	NPD	
- Akoestische eigenschappen (dB)	35 (-2;-5)	
- Warmteoverdracht (W/m ² .K)	1.4	
- Zontoetredingsfactor	0.65	
- Lichtdoorlatendheid	0.6	
- Luchtdoorlatendheid	4	
* Voor verdere specificatie brandwerendheid zie document		
De prestaties van het hierboven omschreven producten zijn conform de aangegeven prestaties. Deze prestatieverklaring wordt in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 305/2011 onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de hierboven vermelde fabrikant verstrekt.		
Ondertekend voor en namens de fabrikant door:		
[naam]		
Te [plaats]		op [datum van afgifte]
[handtekening]		

Voorbeeld 1. Prestatieverklaring buitendeuren met brand- en rookwerende eigenschappen.

CE

[Identificatienummer aangemelde instantie(s)]

Gevelelementen B.V.
Sluitwerkweg 11
1234 AB Glasstad
Nederland

[jaartal van uitgave]

[Prestatieverklaring nr.]

Buitendeuren voor brand- en/of rookcompartimentering in
bouwwerken

NEN-EN 16034:2014

Brandwerendheid: E 30^a
Rookdoorgang: Sa
Zelfsluitend: C
Duurzaamheid van zelfsluitend:
- achteruitgang (duurtesten): 2
- veroudering (corrosie): Behaald

NEN-EN 14351-1:2006+A2:2016

Waterdichtheid: 8A
Gevaarlijke stoffen: -
Weerstand tegen windbelasting: C4
Hoogte: 2300
Akoestische eigenschappen: 35 (-2;-5) dB
Warmteoverdracht: 1.4 W/m2.K
Zon-toetredingsfactor: 0.65
Lichtdoorlatendheid: 0.6
Luchtdoorlatendheid: 4
Verordening (EU) nr. 305/2011

^a Voor verdere specificatie brandwerendheid, zie document

Voorbeeld 2. CE-label buitendeuren met brand- en rookwerende eigenschappen.

Stap 2 - Productiehandboek

De fabrikant is in het bezit van een productiehandboek waarin de procedures met betrekking tot de productiecontrole (Factory Production Control; FPC) zijn vastgelegd die binnen het bedrijf worden gevolgd. Het productie-

handboek voldoet ten minste aan de eisen zoals vastgelegd in paragraaf 6.3 van NEN-EN 16034.

Stap 3 - Controle van productiehandboek

Nadat het productiehandboek gereed is, wordt dit ter controle aangeboden aan de Notified Body. Dit om ervoor zorg te dragen dat het productiehandboek in overeenstemming is met de eisen uit de norm.

Stap 4 - Implementatie van productiehandboek in bedrijf

Na akkoord van het productiehandboek door de Notified Body zorgt de fabrikant ervoor dat de beschreven procedures binnen het bedrijf geïmplementeerd zijn, alvorens de Notified Body een entreekeuring kan inplannen en uitvoeren.

Stap 5 - Entreekeuring

Bij de door de Notified Body uit te voeren entreekeuring worden twee controles uitgevoerd:

- controle op de werking van de FPC op basis van het productiehandboek en NEN-EN 16034;
- controle van een geproduceerd brandwerend gevelelement dat onder de scope van NEN-EN 16034 valt. Tijdens deze controle wordt beoordeeld of het gevelelement samengesteld is zoals beschreven in de

CE

[Identificatienummer aangemelde instantie(s)]

Gevelelementen B.V.
Sluitwerkweg 11
1234 AB Glasstad
Nederland

[jaartal van uitgave]

[Prestatieverklaring nr.] - [Kozijnmerk]

Buitendeuren voor brand- en/of rookcompartimentering in
bouwwerken

NEN-EN 16034:2014

Brandwerendheid: E 30^a
Rookdoorgang: Sa
Zelfsluitend: C
Duurzaamheid van zelfsluitend:
- achteruitgang (duurtesten): 2
- veroudering (corrosie): Behaald

NEN-EN 14351-1:2006+A2:2016

Waterdichtheid: 8A
Gevaarlijke stoffen: -
Weerstand tegen windbelasting: C4
Hoogte: 2300
Akoestische eigenschappen: 35 (-2;-5) dB
Warmteoverdracht: 1.4 W/m2.K
Zon-toetredingsfactor: 0.65
Lichtdoorlatendheid: 0.6
Luchtdoorlatendheid: 4
Verordening (EU) nr. 305/2011

^a Voor verdere specificatie brandwerendheid, zie document

Voorbeeld 4. CE-label buitendeuren met brand- en rookwerende eigenschappen op basis van een verzamelprestatieverklaring.

ITT-rapportage (classificatierapporten en/of verzamelrapport).

De resultaten van de entreekeuring worden door de Notified Body beoordeeld. Hierna

Prestatieverklaring nr.:

Product - Buitendeuren

Beoogd gebruik – Brand- en/of rookcompartimentering in bouwwerken

NEN-EN 16034:2014 en NEN-EN 14351-1:2006+A2:2016

Conformiteitsystemen:
AVCP 1 voor essentiële eigenschappen volgens NEN-EN 16034
AVCP 3 voor essentiële eigenschappen volgens NEN-EN 14351-1

Prestaties essentiële eigenschappen volgens NEN-EN 16034:2014

Merk	Brandwerendheid	Rookdoorgang	Mogelijkheid om te ontgrendelen	Zelfsluitend	Duurzaamheid van mogelijkheid om te ontgrendelen	Duurzaamheid van zelfsluitend Achteruitgang (duurtesten)	Veroudering (corrosie)
A1	E 30 ^a	Sa	NPD	C	NPD	2	Behaald
A2	EW 30 ^a	Sa	NPD	C	NPD	2	Behaald
A3	EW 30 ^a	Sa	NPD	C	NPD	2	Behaald
.....

^a Voor verdere specificatie brandwerendheid, zie document

Prestaties essentiële eigenschappen volgens NEN-EN 14351-1:2006+A2:2016

Merk	Water dichtheid	Gevaarlijke stoffen	Weerstand tegen windbelasting	Dragend vermogen veiligheidsvoorzieningen	Hoogte (mm)	Mogelijkheid om te ontgrendelen	Akoestische eigenschappen (dB)	Warmteoverdracht (W/m ² .K)	Zon Toetredingsfactor	Lichtdoorlatendheid	Luchtdoorlatendheid
A1	8A	-	C4	NPD	2300	NPD	35 (-2;-5)	1.4	0.65	0.6	4
A2	6A	-	B4	NPD	NPD	NPD	35 (-2;-5)	1.4	0.65	0.6	4
A3	6A	-	B4	NPD	NPD	NPD	35 (-2;-5)	1.4	0.65	0.6	4
.....

De prestaties van het hierboven omschreven producten zijn conform de aangegeven prestaties. Deze prestatieverklaring wordt in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 305/2011 onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de hierboven vermelde fabrikant verstrekt.

Ondertekend voor en namens de fabrikant door:
[naam]

Te [plaats] op [datum van afgifte]

[handtekening]

Voorbeeld 3. Verzamel-Prestatieverklaring buitendeuren met brand- en rookwerende eigenschappen.

Voorbeeld 5. Informatie over CE-markering om te plaatsen op het product.

wordt bij een positief resultaat het CCP-certificaat opgesteld door de Notified Body. Deze wordt aan het bedrijf toegezonden. Op basis van dit certificaat stelt de fabrikant voor zijn gevelelementen een Prestatieverklaring op en voorziet de gevelelementen van een CE-markering.

Hoe ziet een Prestatieverklaring (DoP) eruit?

In een Prestatieverklaring staat welke eigenschappen en prestaties een bouwproduct heeft. Daarmee kan een bouwer of architect bouwproducten onderling vergelijken. Zo kan beoordeeld worden welk product geschikt is om in een bepaald bouwwerk toe te passen. Een DoP garandeert dat het product een bepaalde prestatie levert bij een bepaalde toepassing.

Met de uitspraak van de Europese Commissie, dat NEN-EN 16034 alleen gebruikt mag worden in combinatie met NEN-EN 14351-1, ontstaat de bijzondere situatie dat een product CE-gemarkeerd moet worden op basis van twee geharmoniseerde Europese productnormen. Een bouwproduct dat CE-gemarkeerd moet worden op basis van en de CPR en de Machineryrichtlijn, komt vaker voor.

In de CPR is aangegeven welke informatie er opgenomen moet worden in een DoP en welke informatie, op basis van de DoP, overgenomen moet worden op het bijbehorende CE-label. De Prestatieverklaring en het bijbehorende CE-label combineren dus zowel de productprestaties van NEN-EN 16034 als van NEN-EN 14351-1.

Verzamel-Prestatieverklaring

In de gevelbranche wordt niet gewerkt met standaard ramen en buitendeuren. Ieder gevelelement is uniek. Op basis van de informatie zoals opgenomen in de CPR is een verzamel-Prestatieverklaring uitgewerkt. Hierop kunnen de prestaties van meerdere gevele-

menten, bijvoorbeeld per werk, opgenomen worden. In voorbeeld 3 is een verzamel-Prestatieverklaring uitgewerkt voor ramen. De bijbehorende CE-labels zien er nagenoeg hetzelfde uit als bij een Prestatieverklaring voor een enkel product. Echter in het kader van een verzamel-Prestatieverklaring wordt achter het unieke nummer van de Prestatieverklaring het merk van het desbetreffende gevelelement vermeld (zie voorbeeld 4).

Naast de Prestatieverklaring en bijbehorende CE-label(s) wordt in NEN-EN 16034 aangegeven dat het product (ramen en buitendeuren met brandwerende en/of rookwerende eigenschappen) voorzien wordt van de informatie in voorbeeld 5. Voorbeelden van de verschillende Prestatieverklaringen en de bijbehorende CE-labels zijn te downloaden van de website van de VMRG voor de bedrijven die zijn aangesloten bij de VMRG.

Waarvoor geldt 1 november 2019?

De CPR kent in deze situatie een overgangspe-riode van drie jaar. Bepalend is het moment van plaatsen op de markt/in de handel brengen. De CPR houdt geen rekening met datum bouwaanvragen of opdrachten aangenomen voor 1 november 2019. Alle brand- en/of rookwerende ramen en buitendeuren die vanaf 1 november 2019 het terrein van de producent verlaten, vallen onder de scope van NEN-EN 16034 en moeten vanaf deze datum CE-gemarkeerd worden.

Informatie over de auteurs

Gerrit Buitenhuis is voorzitter van de NEN-commissie Ramen en deuren en specialist kwaliteit, bouwregelgeving en normalisatie bij VMRG (Vereniging Metalen Ramen en Gevelbranche). Website: www.vmr.nl. Dr. ir. Caspar van den Thillart is adviseur CE-markering en industrieel bouwen.

Informatie over de normcommissies

NEN-commissie Ramen en deuren zorgt voor de Nederlandse inbreng in NEN-EN 14351-1. NEN-commissie Brandveiligheidsaspecten bouwproducten en bouwdelen zorgt voor de Nederlandse inbreng in NEN-EN 16034.